

PRÍBEH MONTGOMERYHO DVOJNÍKA

Generál **Bernard Montgomery** (vpravo) a jeho dvojník **Clifton James**

V polovině dubna 1944 zaujala čtenáře britského listu *New Chronicle* fotografie uniformovaného muže s baretem na hlavě. Vtip spočíval v tom, že neznámý nadporučík se nápadně podobal generálovi Montgomerymu. Novinami listoval i podplukovník Jervis Reid, zástupce velitele Útvaru zvláštních prostředků při SHAEF (Vrchní velitelství spojeneckých expedičních sil). V jeho hlavě okamžitě blikl nápad, jak dvojníka národního hrdiny využít v rámci operace Fortitude a dalším způsobem zmást Němce při utajování místa vylovení spojeneckých jednotek.

Plán byl prostý. Clifton James přestrojený za nejoblíbenějšího britského generála se měl co nejvíce ukazovat v Gibraltaru a Alžíru, aby to vypadalo, že Monty (o němž bylo již v té době všeobecně známo, že má velet pozemním invazním jednotkám) vzdal své pozice v Anglii a převzal nějakou jinou funkci v úplně jiné části světa. Clifton James byl v civilu druhořadým hercem a v době zveřejňování fotografie působil několik týdnů ve vojenské účtárně v Leicesteru. Nabídku na ztvárnění postavy, která měla svým výkonem zmást Adolfa Hitlera a německé vrchní velení, okamžitě přijal. Překvapivější bylo, že i generál Montgomery, známý svou arogancí a sebejistotou, Přistoupil na to, aby byl zařazen mezi "klauny" akce Fortitude.

Nadporučík byl přidělen do Montgomeryho štábu, aby tam v přestrojení za seržanta rozvědky mohl sledovat gesta hrdiny od El-Alamejnu. Studoval každý generálův pohyb, je mimiku, způsob vyjadřování, charakteristickou chůzi s rukama za zády. Jeho držení hlavy i oblíbené gesto pravičkou, v níž jako by potěžkával nějaký předmět. Velkou

výhodou bylo, že jak Montgomery, tak James byli téměř stejně vysocí a oba měli podobnou postavu. Clifton James si pozorně zapisoval do paměti nosové zbarvení generálova hlasu a učil se vybírat slova tak pečlivě, jako by budoucnost světa závisela na tvorbě přídavného jména. Agenti tajné služby byli s výsledkem měsíčního školení spokojeni. Až se nechtělo věřit, že herec není generálovým skutečným dvojčetem. Jistý problém byl pouze s jedinou generálovou vlastností: nikdy se nedotkl alkoholu, zatímco jeho dvojník měl k němu mimořádně kladný vztah. Museli proto Jamese mimořádně ohlídat, aby si někde nedal skleničku a tím by mohl prozradit celou akci.

Dne 25. května 1944 projel Rolls-Roysem s vlajkou generála Montgomeryho na předním blatníku ulicemi Londýna na letiště Northolt. Na tváři vykroužil typický úsměv a pověstným způsobem salutoval. Poté odletěl soukromým Churchillovým letadlem do Gibraltaru. Tam byl přijat se všemi poctami a s velkou parádou dojel do paláce, otevřeným vozem, aby si němečtí agenti zamíchaní mezi španělské dělníky mohli návštěvníka důkladně prohlédnout. Guvernér Gibraltaru Rach Eastwood (Montgomeryho někdejší spolužák z vojenské akademie) byl do celého představení zasvěcen. Při večerní recepci představil falešného Montgomeryho dvěma španělským bankéřům, o jednom z nichž bylo známo, že se stýká s německými špiony. Během rozhovoru se „upovídaný generál“ jen tak mezi řečí zmínil o „Plánu 303“, což byl, jak Španěl usoudil, pravděpodobně krycí název pro spojeneckou invazi do jižní Francie. Podobný scénář se opakoval po příletu do Alžíru, kde strávil několik příštích dní. V Berlíně uvažovali: jestliže se Montgomery prochází po Africe, zítra k útoku na Lamanšském průlivu jistě nedojde. Všichni nacističtí agenti dostali příkaz: „Za každou cenu zjistit, co to je Plán 303.“

Potom ale „Monty“ náhle zmizel. Clifton James odvedl svou práci a autoři akce nechtěli dál pokoušet štěstí. Generálův dvojník byl tajně odvezen do Káhiry, kde byl pečlivě hlídán, dokud invaze nezačala.

(gamepark.cz)